

جداسازی و تعیین گونه‌های بروسلا از نمونه‌های خونی بیماران بروسلوزیس با روش‌های بیوشیمیایی، PCR و سرولوژی در استان کردستان

محمد رضا رحمانی^۱، یوسف مطهری نیا^۲، محمد علی رضائی^۳، ندا اسدزاده^۴، وریا حسینی^۵، بهزاد محسن پور^۶، نسرین بهمنی^۷، محمد سعید هخامنشی^۸، کیومرث رشیدی^۹

۱- استادیار گروه میکروبیولوژی و ایمونولوژی، دانشکده پزشکی سنتنچ، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنتنچ، ایران

۲- کارشناسی ارشد میکروب شناسی، گروه میکروب شناسی و ایمنی شناسی، دانشکده پزشکی سنتنچ، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنتنچ، ایران

۳- مری گروه ایمونولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنتنچ، ایران

۴- کارشناس علوم آزمایشگاهی، دانشکده پزشکی سنتنچ، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنتنچ، ایران

۵- استادیار گروه بیماریهای عفونی، بیمارستان توحید، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنتنچ، ایران

۶- استادیار گروه بیوشیمی، دانشکده پزشکی سنتنچ، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنتنچ، ایران

۷- استادیار گروه میکروبیولوژی و ایمونولوژی، دانشکده پزشکی سنتنچ، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنتنچ، ایران (مؤلف مسؤول) تلفن: ۰۸۷۱-۶۱۳۱۴۱۲-۰

K.rashidi20@gmail.com

چکیده

زمینه و هدف: بروسلوزیس یک عامل عمدۀ زئونوز بوده و استان کردستان در ایران یکی از مناطق اندemic برای شیوع این بیماری است. هدف از این مطالعه جداسازی بروسلا از بیماران بروسلوزیس و تعیین گونه‌های این باکتری به منظور بررسی شیوع این سویه‌ها در استان کردستان می‌باشد.

روش بورسی: از ۶۰ بیمار بروسلوز دارای علایم مراجعه کننده به بیمارستان توحید سنتنچ نمونه گیری از خون انجام گرفت. هر نمونه در محیط کشت خون (BACTEC) تلقیح شده و در شرایط دمایی ۳۷°C به مدت ۵ روز قرار گرفت. پس از این مدت، نمونه‌ها روی محیط بروسلا آگار به مدت ۳ روز کشت داده شد و سپس برای تشخیص باکتری‌های رشد کرده، روش PCR و تست‌های اوره آز، تولید H_2S ، کاتالاز، اکسیداز، رنگ‌آمیزی گرم و رشد روی محیط‌های دارای رقت‌های مختلف از رنگ‌های تایونین و فوшин انجام شد. همچنین از روش آگلوتیناسیون اختصاصی برای تعیین گونه این باکتریها نیز استفاده گردید.

یافته‌ها: از ۶۰ نمونه خون گرفته شده از بیماران بروسلوزی، ۱۸ سوش بروسلا جداسازی شد. پس از انجام تست‌های بیوشیمیایی، کل باکتری‌های جدا شده به عنوان بروسلا ملی تنسیس با بیووار یک تا سه شناخته شد. نتایج آگلوتیناسیون نشان داد که ۱۴ سوش جزو بیوار ۱ بروسلا ملی تن سیس و ۴ سوش جزو بیوار ۳ می‌باشند.

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان می‌دهد که شیوع بروسلوز با عامل بروسلا ملی تن سیس در استان کردستان بالا بوده و تلاش برای ریشه کن سازی این باکتری در این منطقه باید اختصاصی برای این باکتری باشد.

کلید واژه‌ها: جداسازی بروسلا، تعیین گونه، استان کردستان، PCR

وصول مقاله: ۸۹/۱۱/۷ اصلاحیه نهایی: ۹۰/۳/۱۱ پذیرش مقاله: ۹۰/۳/۱۷

دارند. هر چند این باکتری دارای رشد هوایی است اما

برخی گونه‌های آن در شرایط دارای $10\text{ Drصد }CO_2$

رشد بیشتری دارند. چهار گونه بروسلا وجود دارد که در

انسان ایجاد بیماری می‌کنند که شامل *melitensis*:

مقدمه

گونه‌های بروسلا کوکوباسیل‌های گرم منفی هستند

که به صورت فلور نرمال دستگاه ادراری در حیوانات

اهلی مانند گاو، بز، گوسفند، سگ و خوک وجود

بروسلوز می باشد که مثبت شدن آن به وسیله آزمایش آگلوتیناسیون سرم تأیید می گردد. این تستهای آگلوتیناسیون بر اساس واکنش آنتی بادیها با لیپوپلی ساکارید صاف بروسلا می باشد (۵). این آنتی بادیها مدت زمان طولانی در سرم بیماران وجود داشته و تشخیص آن برای بررسی میزان شیوع بیماری در مناطق اندامیک حائز اهمیت است. آنتی بادی تولید شده بر ضد لیپوپلی ساکارید صاف بروسلا تمایل زیادی به اتصال به باکتریهای گرم منفی دیگر همچون یرسینیا انتروکولیتیکا، ویریو کلرا، اشرشیا کولی و فرانسیسلا تولرانزیس داشته و همین باعث افزایش اتصال اشتباه یا Cross Reaction بوده که احتمال پاسخ کاذب نیز بالا می رود (۶ و ۷). برای جلوگیری از امکان واکنش متقاطع آنتی بادیهای IgM، روش mercaptoethanol-2 براساس اندازه گیری اختصاصی آگلوتینه کنندگی آنتی بادیهای IgG به کار می رود. برای بیماران مزمن از تست Coombs استفاده می شود که به مراتب دارای حساسیت بالاتری است، اما اکثر آزمایشگاههای بالینی به علت نیاز داشتن به مهارت و تجهیزات برای انجام این تست از آن استفاده نمی کنند (۸). روش مولکولی PCR از لحاظ حساسیت از روش محیط کشت بهتر عمل می کند. در برخی مطالعات گزارش شده است که حساسیت و اختصاصی بودن روش PCR در تشخیص بروسلوزیس به میزان ۹۸ درصد است (۹). برای تعیین گونه های بروسلا از روشهای کلاسیک مانند: تست اوره آز، نیاز به CO_2 ، تولید H_2S ، رشد در محیط های حاوی تایونین و فوشین، آگلوتیناسیون و لیز با فاژ و از روشهای مولکولی می توان به Real time PCR اشاره کرد (۹). این بیماری در دنیا دارای گستردگی بوده به طوری که در آفریقا، آسیا و به خصوص منطقه خاور میانه شیوع بالای دارد (۱). میزان

بیشتر در گوسفند و بز، گونه آبورتوس در گاو، گونه سویس در خوک و گونه کنیس در سگ مشاهده شده است. عفونت به وجود آمده در انسان توسط گونه های مختلف بروسلا به نام بیماری بروسلوزیس (Brucellosis) شناخته می شود که با در معرض قرار گرفتن انسان از طریق خوراکی، پوستی و تنفسی با حیوانات آلد و فرآورده های آنها به وجود می آید. این بیماری به طور نادری از شخصی به شخص دیگر قابل سرایت است (۲). همچون بیماریهای سل و سیفلیس، بروسلوزیس می تواند با چندین فرم بالینی در انسان دیده شود. دوره نهفته بیماری معمولاً ۲ تا ۳ هفته بوده اما در برخی بیماران تا چندین ماه طول می کشد (۳). از علایم معمول در بیماران بروسلوز می توان به تب، لرز، عرق شبانه، بی اشتها بی، خستگی و کاهش وزن اشاره نمود. بیماری بروسلوز در کل کشنده نمی باشد اما در صورت عدم تشخیص و مزمن شدن بیماری می تواند مشکلاتی جدی برای بیمار به وجود آورد (۴). به علت نبود علایم اختصاصی در این بیماری و شباهت علایم آن به بیماری های دیگر و همچنین سخت رشد بودن باکتری بروسلا تشخیص این بیماری مشکل می باشد. چندین روش متداول برای تشخیص بیماران بروسلوزیس استفاده می گردد که از جمله آنها روشهای کشت نمونه خونی بیمار می باشد که حساسیت آن به میزان ۵۳ تا ۹۰ درصد متغیر است. از روشهای دیگر می توان به انواع تستهای آگلوتیناسیون، ELISA و PCR اشاره کرد. در هنگام عدم وجود شرایط کشت، برای تشخیص بروسلوز به طور معمول از روشهای سرولوژیکی و تستهای آگلوتیناسیون استفاده می شود. تست رز بنگال (Rose Bengal) یکی از روشهای سرولوژیکی تشخیص

هوای از گاز پک C شرکت (Merck) استفاده شد. کلونی‌های رشد کرده از لحاظ شکل، رنگ‌آمیزی گرم، اوره آز(Merck)، تولید H_2S (Merck)، کاتالاز و اکسیداز بررسی شدند (۱۱ و ۱۲).

استخراج DNA: برای استخراج DNA از کلونی‌های رشد کرده باکتری روی محیط کشت از روش Boiling استفاده شد. طی این روش چند کلونی را برداشته و در ۱ml آب دو بار نقطی حل کرده و در بن ماری در حال جوش به مدت ۱۰ دقیقه قرار گرفت. پس از سانتریفیوژ در دور ۱۲۰۰۰g به مدت ۳ دقیقه، ۱ml از مایع روی نمونه برای واکنش PCR مورد استفاده قرار گرفت. همچنین DNA از نمونه‌های خون کامل بیماران نیز با روش Salting Out (کیت، TaKaRa ژاپن) استخراج شده و از این DNA نیز برای واکنش PCR و ردیابی ژنوم باکتری استفاده شد (۱۳).

انجام PCR: طی این روش از پرایمرهای اختصاصی F: 5'- CCAGCGCACCATCTTCAG ۳' و

R: 5'-TCGTTGCGCGTAAGGATGC-3'
برای ژن *bcsP31* که یک پروتئین ۳۱ کیلو Daltonی ایمونوژن در غشای خارجی بروسل آبورتوس را کد می‌کند، که توالی آن در بین تمام گونه‌های بروسل مشترک است، استفاده شد. قطعه DNA حاصل از ۱۹۷ جفت باز طول دارد (۱۰). واکنش PCR در حجم ۲۵ میکرولیتر و با استفاده از PCR mix (سیناژن، تهران) بر روی نمونه‌های DNA استخراج شده از خون و همین طور جدا شده از کلی رشد یافته در محیط کشت، صورت گرفت (۸). پس از بهینه شدن سنت اولیه PCR، حساسیت و ویژگی پرایمرها تعیین و شرایط برای آزمایش نمونه‌ها آماده شد. برنامه دستگاه ترموسایکلر به

شیوع بروسلوزیس در ایران متفاوت و از ۱/۵ تا ۱۰/۵ از هر ۱۰۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۳ می‌باشد. شیوع بالای عفونت به ترتیب در همدان با ۱۰/۵، کردستان با ۸۳/۵ آذربایجان غربی با ۷۱/۴ و زنجان با ۶۷/۱ از هر ۱۰۰۰۰ نفر است (۱۰). با توجه به اندمیک بودن شیوع بروسلوزیس در استان کردستان هدف از این مطالعه جداسازی و تشخیص گونه‌های بروسل از نمونه‌های خونی بیماران مشکوک به بروسلوز با روش‌های کشت، بیوشیمیایی و PCR در استان کردستان برای شناسایی عامل اصلی بروسلوز در استان کردستان است.

روش بررسی

مطالعه حاضر از نوع توصیفی بود.

نمونه‌گیری: طی این مرحله بیماران مراجعه کننده به بیمارستان توحید سنندج توسط متخصص عفونی از لحاظ عالمی هم چون تب، لرز و عرق شبانه، بی‌اشتهاایی و در بعضی موارد داشتن سابقه قبلی بروسلوز معاينة و تأیید و پس از اخذ رضایت از بیماران خون گیری و تست رایت و کومبس رایت انجام گردید (۱۱).

کشت و تست‌های تأییدی: از هر ۱ میلی‌لیتر نمونه خون گرفته شده ۵ میلی‌لیتر آن بلا فاصله به سیستم محیط کشت BACTEC (BD ایرلند) اضافه شده و به ۵ میلی‌لیتر دیگر آن EDTA اضافه شده و برای استخراج DNA در فریزر نگهداری شد. محیط‌های BACTEC در دمای ۳۷°C برای ۷ تا ۳۰ روز انکوبه شد. پس از زمان مورد نظر هر نمونه روی یک پلیت حاوی بروسل آگار کشت داده شد. پس از کشت یک سری از پلیت‌ها در شرایط هوایی و یک سری پلیت دیگر در شرایط کم هوایی انکوبه شده و به مدت بیش از ۴۸ ساعت در دمای ۳۷°C قرار گرفتند. برای تهیه شرایط کم

رقتهاي ۱/۱۰۰۰۰، ۱/۵۰۰۰۰ از رنگ فوشين و يك پليت به عنوان كنترل بدون رنگ در نظر گرفته شد. پليت هاي مورد نظر در شرایط 37°C در ۷ درصد CO_2 به مدت ۹۶ ساعت انکوبه شدند. پليت هاي مورد نظر هر روز مورد بررسی قرار مي گرفتند (۱۶ و ۱۷).

تست آگلوتيناسيون: در اين روش از آنتي سرم هاي A و M برای تشخيص گونه باكتريهای جدا شده استفاده شد (۱۷).

در اين مطالعه عيار تست رايت يك هشتادم معادل چهار مثبت که بيش از ۲۰۰ واحد بین المللی آنتي بادي است به عنوان تست مثبت برای بيماران ارزیابی گردید.

يافته ها

نتایج تستهای تأییدی: پس از گذشت ۱۰ روز از کشت نمونه های خون، کلونی های مشکوک به بروسلا مشاهده شدند (شکل ۱). پس از انجام رنگ آمیزی گرم و مثبت شدن تست های کاتالاز، اکسیداز و اوره آز باكتريهای بروسلا جداسازی شدند (شکل ۲).

شکل ۱: کلونی باكتريهای جدا شده روی محیط کشت بروسلا آگار خون دار

قرار زير بود: دناتوراسيون اوليه در دماي ۹۵ درجه سانتي گراد به مدت ۵ دقيقه، دناتوراسيون در دماي ۹۵ درجه سانتي گراد به مدت ۴۵ ثانية، اينلينگ در دماي ۶۵ درجه سانتي گراد به مدت ۴۵ ثانية، گسترش در دماي ۷۲ درجه سانتي گراد به مدت ۵۰ ثانية که مجموع سikel ها ۴۰ بود (۱۴ و ۱۳). برای تأييد نتيجه PCR از سوش استاندارد Rev-1 خريداري شده از پژوهشکده بيوتكنولوژي تبريز استفاده شد.

الكتروفورز روی ژل آگاروز: ۱۵ ميكروليلتر محلول PCR با ۳ ميكروليلتر از بافر الكتروفورز مخلوط و روی ژل قرار داده پس از ۳۰ دقيقه در ولتاژ ۱۱۰، نتيجه بر روی دستگاه ايلومينيتور UV مشاهده و نتيجه ثبت گردید (۱۵).

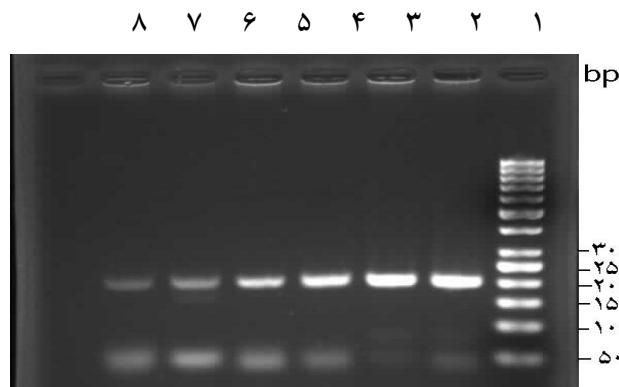
تست مقاومت به رنگ (Dye Tolerance Test): از کشت ۷۲ ساعته هر باكتري جدا شده يك رقت ۰/۵ مک فارلنده تهيه شده و به ميزان ۱۰ ميكروليلتر برای هر پليت در يك ست ۶ تايی از محيطهای مقاومت به رنگ تلقیح شد. هر ست دارای ۳ پليت حاوي آگار و رقتهاي از رنگ تايونين به ميزان: ۱/۱۰۰۰۰، ۱/۵۰۰۰ و ۱/۲۵۰۰ و دو پليت حاوي BHI آگار و

شکل ۲: رنگ آمیزی گرم باكتريهای جدا شده

از بیماران در شکل ۳ قابل مشاهده می‌باشد (شکل ۳).

نتایج PCR: پس از انجام PCR نتایج به دست آمده حاکی از شناسایی و تشخیص بروسلهای جدا شده

شکل ۳: رنگ آمیزی ژل آگاروز با اتیدیوم بروماید. ستون ۱: مارکر وزنی DNA ۵۰ bp جفت بازی، ستون ۲: سوش Rev-I با محصول ۱۹۷ جفت بازی، ستون ۳، ۴، ۵، ۶، ۷: باکتری های جدا شده با محصول ۱۹۷ جفت بازی، ستون ۸: نمونه های خون با محصول ۱۹۷ جفت بازی، ستون ۹: نمونه E.coli

بروستلا در نمونه‌های خونی بوده و پس از آن کشت خون (۲۸/۵٪) می‌باشد.

نتایج تعیین گونه: برای باکتریهای جدا شده تستهای مربوط به تعیین گونه انجام شده که نتایج آن در جدول ۱ مشاهده می‌شود.

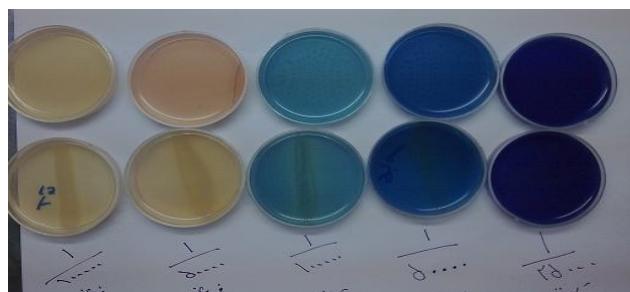
نتایج نمونه‌گیری: پس از انجام تستهای تأییدی بیوشیمیایی و PCR از مجموع ۶۰ نمونه گرفته شده، ۱۸ سویه باکتری بروستلا جدا گردید. در این مطالعه مشخص شد که روش‌های سرولوژی (۹۵/۲٪) و روش PCR (۸۵/۷٪) به ترتیب دارای بیشترین حساسیت در تشخیص

جدول ۱: نتایج تستهای تعیین گونه انجام شده برای بروسلهای جدا شده از نمونه‌های خونی بیماران

تستهای تعیین گونه	تست H ₂ S	تست CO ₂	آکسیداز	کاتالاز	نیاز به آر	اوره آر	رشد در رقت‌های مختلف تایوینین	رشد در رقت‌های مختلف فروشین
Brucella melitensis	-	+	+	-	+	+	+	+

فوشین نیز نشان دهنده رشد کل ۱۸ باکتری جدا شده در رقت‌های مختلف می‌باشد (شکل ۴).

نتایج تعیین گونه نشان دهنده عدم تولید H₂S و نیاز به CO₂ در هر ۱۸ بروسلای جدا شده بود. نتایج رشد در محیط‌های حاوی رقت‌های مختلف از رنگ‌های تایوینین و

شکل ۴: رقت های مختلف تایونین و فوشین از راست به چپ. پلیت های بالایی گروه شاهد و پلیت های پایین باکتری رشد کرده را نشان می دهد.

شده گونه های بروسلا ملی تن سیس و آبورتوس با استفاده از روش های کشت و PCR از بیماران جداسازی شده است. طی این بررسی در روش کشت از محیط اختصاصی کاستاندا استفاده شده که حساسیت تشخیص آن به میزان ۲۶ درصد بوده است، این نتیجه در حالی است که در مطالعه حاضر از محیط کشت BACTEC استفاده گردید که درصد تشخیص آن (۰.۲۸٪/۵۷٪) بیشتر از روش خسری و همکارانش بوده است. همچنین در مطالعه خسری از روش PCR نیز برای تشخیص بیماری بروسلوز استفاده شده است که به میزان ۹۳ درصد در شناسایی بروسلا در بیماران بروسلوزی مؤثر بوده است، در حالی که میزان حساسیت روش PCR مورد استفاده در مطالعه حاضر دو تشخیص بروسلوزیس ۷٪/۸۵٪ بوده است که احتمالاً به دلیل نوع پرایمرهای استفاده شده می باشد (۱۱). در مطالعه ای که در سال ۲۰۰۵ توسط ملک نژاد و همکارانش انجام شده است تست های اوره آز و رنگ آمیزی آکریدین و سیستم BACTEC در تشخیص بروسلا در خون مورد بررسی قرار گرفته است. در این مطالعه از سیستم کشت BACTEC و دستگاه مدل ۹۱۲۰ برای کشت خون بیماران استفاده شده است که نتیجه ای این مطالعه نشان داده است که این روش دارای حساسیت بالایی به میزان ۴۲٪/۲ در جداسازی

نتایج آگلوتیناسیون اختصاصی: در این روش ۱۴ باکتری جدا شده دارای آگلوتیناسیون A منفی و M مثبت، و چهار باکتری جدا شده دیگر دارای آگلوتیناسیون مثبت به هر دو آنتی سرم بوده اند. این نتایج نشان می دهد که ۱۴ سوش جدا شده جزو بیوار ۱ و چهار سوش جزو بیوار ۳ بروسلا ملی تن سیس می باشند.

بحث

بروسلوزیس بیماری حیوانات اهلی و وحشی می باشد که می تواند از طریق مستقیم و غیر مستقیم به انسان نیز منتقل شود. علایم و نشانه های بروسلوزیس انسانی اختصاصی نیستند (۱۹ و ۱۸). در حقیقت تشخیص بروسلوزیس نمی تواند بر اساس نشانه های بالینی باشد، زیرا می تواند با بیماری های دیگر همچون مalaria، تیفوئید و لپتوسپیروز اشتباه گرفته شود. بنابراین تشخیص این میکرو اگانیسم توسط محیط کشت، یا بوسیله روش های سرولوژی و مولکولی لازم می باشد (۲۰ و ۲۱). در این مطالعه ۱۸ سوش بروسلا از نمونه های خونی بیماران با روش کشت، تست های بیوشیمیایی و PCR جداسازی گردید همچنین کل سوش های جدا شده به عنوان گونه ملی تن سیس شناسایی شدند. در مطالعه ای که توسط خسری و همکارانش در سال ۲۰۰۶ انجام

جزو گونه ملی تن سیس بوده و اکثریت آنها با بیوار ۱ و بقیه با بیوار ۳ مشخص شده‌اند.

نتیجه‌گیری

نتایج این مطالعه نشان داد که بروسلا ملی تن سیس با بیوارهای ۱ و ۳ عامل اصلی عفونت در بیماران بروسلوز در استان کردستان می‌باشد.

تشکر و قدردانی

این مطالعه با کمک و حمایت گروه میکروب شناسی و ایمونولوژی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کردستان انجام شده که نویسنده‌گان این مقاله بدین وسیله تشکر و قدردانی خود را از این گروه ابراز می‌دارند.

بروسلا از خون می‌باشد (۲۲)، که نسبت به نتیجه کشت مطالعه حاضر (۰/۵۷٪) بیشتر می‌باشد که این اختلاف احتمالاً به دلیل استفاده ما از روش کشت BACTEC بدون استفاده از دستگاه و به صورت دستی بوده است. در مطالعه‌ای دیگر در سال ۲۰۰۸ توسط ذوقی و همکارانش، جداسازی و تشخیص ارگانیسم‌های بروسلا در ایران مورد بررسی قرار گرفته است. در این مطالعه از روش‌های محیط کشت، حساسیت به رنگهای تایونین و فوшин و روش آگلوتیناسیون و لیز با فائز استفاده شده است. طی این بررسی بیشترین مورد جدا شده بروسلا ملی تن سیس و بیوارهای ۱ و ۲ بوده است (۲۳). این در حالی است که در مطالعه ما کل باکتریهای جدا شده

References

1. Matthew L Lim, and Leland S Rickman. Brucellosis. Infect Dis Clin Pract 2004; 12: 7-14.
2. Alcina V, Carvalho Neta, Juliana P.S. Mol, Mariana N. Xavier, Tatiane A. Paixo, Andrey P. Lage, Renato L. Santos. Pathogenesis of bovine brucellosis. The Veterinary Journal; 2010; 184: 146–155.
3. Young EJ. An overview of human brucellosis. Clin Infect Dis 1995; 21: 283-290.
4. Malik GM. A clinical study of brucellosis in adults in the Asir region of southern Saudi Arabia. Am J Trop Med Hyg 1997; 56: 375-377.
5. Al Dahouk S, Tomaso H, Nockler K, Neubauer H, Frangoulidis D. Laboratory-based diagnosis of brucellosis-a review of the literature. Part II: serological tests for brucellosis. Clin Lab 2003; 49: 577-89.
6. Ariza J, Pellicer T, Pallares R, Foz A, Gudiol F. Specific C antibody profile in human brucellosis. Clin Infect Dis 1992; 14: 131-40.
7. Mantecon MA, Gutierrez P, del Pilar Zarzosa M, Dueñas AI, Solera J, Fernández-Lago L and et al. Utility of an immunocapture-agglutination test and an enzyme-linked immunosorbent assay test against cytosolic proteins from *Brucella melitensis* B115 in the diagnosis and follow-up of human acute brucellosis. Diagn Microbiol Infect Dis 2006; 55: 27-35.
8. Maria Pia Franco, Maximilian Mulder, Robert H Gilman, Henk L Smits. Human brucellosis. Lancet Infect Dis 2007; 7: 775-86.
9. Adrian M. Whatmore. Current understanding of the genetic diversity of *Brucella*, an expanding genus of zoonotic pathogens. Infection Genetics and Evaluation 2009; 1168-1184.
10. Ghobad Moradi, Nader Esmaiel Nasab, Ebrahim Ghaderi, Marzieh Sofi Majidpour, Hamideh Salimzadeh. Brucellosis in Kurdistan Province from 1997 to 2003. Annals of Alquds Medicine 2006; 2: 32-37.
11. Azar D Khosravi, Effat Abassi, Seyed Mohammad Alavi. Isolation of *Brucella Melitensis* and *Brucella Abortus* from brucellosis patients by conventional culture method and polymerase chain reaction technique. Pak J Med Sci 2006; 22: 396-400.

12. B Kazemi, SA Yousefi Namin, M Dowlatshahi, M Bandepour, F Kafilzadeh. Detection of Brucella by peripheral blood PCR and comparison with culture and serological methods in suspected cases. *Iran J Publ Health* 2008; 37:96-102.
13. Stella Mitka, Constantine Anetakis, Efimia Souliou, Eudoxia Diza and Athina Kansouzidou. Evaluation of different PCR Assays for early detection of acute and relapsing brucellosis in humans in comparison with conventional methods. *J of Clin Microbiol* 2007; 45: 1211-1218.
14. Romero C, Pardo M, Grillo MJ, Diaz R, Balsco JM and Goni IL. Evaluation of PCR and indirect enzyme-linked immunosorbent assay on milk samples for diagnosis of brucellosis in dairy Cattle. *J Clin Microbiol* 1995; 33: 3198-3200.
15. Romero C and I. Lopez. Goni. Improved methods for purification of bacterial DNA from bovine milk for detection of *Brucella* spp by PCR. *Appl. Environ. Microbiol* 1999; 65: 3735-3737.
16. Esra Buyukcangaz, Aysin Sen, Serpil Kahya. Isolation and biotyping of *Brucella melitensis* from aborted sheep and goat fetuses. *Turk. J Vet. Anim Sci* 2009; 33: 311-316.
17. Z Ilhan, H Solmaz, A Aksakal, T Gulhan, IH Ekin, B boynukara. detection of *brucella melitensis* DNA in the milk of sheep after abortion by PCR assay. *Arch Med Vet* 2008; 40: 141-146.
18. Mantur BG, Amaranth SK, Shinde RS. Review of clinical and laboratory features of human brucellosis. *Indian J Med Microbiol* 2007; 25: 188-202.
19. Shen MW. Diagnostic and therapeutic challenges of childhood brucellosis in a nonendemic country. *Pediatrics* 2008; 121: 1178-83.
20. Richtzenhain LJ, Cortez A, Heinemann MB, Soares RM, Sakamoto SM, Vasconcellos SA, and et al. A multiplex PCR for the detection of *Brucella* spp and *Leptospira* spp DNA from aborted bovine fetuses. *Vet Microbiol* 2002; 87: 139-47.
21. Leal-Klevezas DS, Martinez-Vazquez IO, Lopez-Merino A, Martinez-Soriano JP. Single-step PCR for detection of *Brucella* spp from blood and milk of infected animals. *J Clin Microbiol* 1995; 33: 3087-90.
22. P Maleknejad, FB Hashemi, B Fatollahzadeh, S Jafari ,H Peeri Dogaheh. Direct Urease test and acridine orange staining on bactec blood culture for rapid presumptive diagnosis of Brucellosis. *Iran J Publ Health* 2005; 34: 52-55.
23. Esmaeil Zowghi, Abdollah Ebadi, Mehran Yarahmadi. Isolation and identification of *Brucella* organisms in Iran. *Iran J of Clin Infect Dis* 2008; 3: 185-188.